

HISTORIA ANTIGA GRUPS: A i B

T. Gimeno i Fabregat

INTRODUCCIO

1. Problemes metodològics i directrius per el estudi i coneixença del món antic. - Anàlisi de la bibliografia.

EL PROPER ORIENT

2. El contexte històric en el P.O a partir del Neolític.- Les cultures neolítiques orientals.- Els primers nuclis.- Els avenços tècnics.

3. Mesopotàmia en les darreries del IV mileni a.C.- La colonització de les terres al·luvials.- els nuclis urbans i el seu significat.- El naixement de les ciutats-estat i la seva organització.

4. El P.O. en el III mileni.- Sumer: documentació per la seva coneixença. Accad: la 1ª unificació de la baixa Mesopotàmia.- Periodització i característiques del P.O a les darreries del III mileni.- Les àrees circumdants.

5. El comerç de l'història a Egipte.- Problemes plantejats sobre la neolitització.- La fase predinàstica egípcia i l'aparició dels elements egipcis.- Les primeres dinasties històriques: característiques de l'Imperi Antic i les seves relacions.

6. El P.O en el II mileni.- L'evolució de Mesopotàmia amb Babilònia.- La configuració del món asiàtic.- L'àrea siropalestina: Mari, les ciutats fenícies i el món palestí.- Egipte i l'imperi Mig.

7. El Nou Imperi Tebà a Egipte.- El sorgiment d'Egipte després de la presència hicsa.- Problemàtica que es planteja.- Directrius internes de l'Imperi Nou i la seva evolució.- L'imperialisme extern del nou Imperi.

8. Els i.e i la seva projecció en el P.O.- Àrees, documentació i característiques.- Hittites, Mittani i les relacions amb les altres potències del P.O. fins l'equilibri internacional de forces.- La crisi del s. XII i les invasions dels "pobles de la mar": problemes i resultats.

9. Panorama del P.O a la 1ª meitat del primer mileni.- Les diferents he

gemonies i la seva projecció: assiris i babilonis fins l'ascensió meda.
Significació històrica de Síria i Palestina.- El món fenici i el seu im-
pacte comercial.

EL MON GREC.

10. El mon prehelenic: fins a la ff de Micenes.- Problemes d'investiga-
ció i periodització.- Grècia continental, illes ciclàdiques i Creta.-
El món homèric; mite i realitat.

11. Els començos de l'història a Grècia.- Els segles d'incertesa i
l'època fosca.- L'impacte dori i les seves conseqüències.- Les prime-
res colonitzacions gregues.- Cap a la formació de l'esperit grec.

12. Grècia fins al s.V. a C.- Anàlisi de la "civilització" grega.- Les
diferents orientacions a través de les ciutats-estat: de les "tiranies"
a les "democràcies" moderades.- L'evolució política i social d'Atenes.-
Concepte de l'estat espartà.- Altres ciutats gregues: Corint, Olímpia..

13. El món persa i la seva pressió cap a Occident.- L'evolució del P.O
fins l'hegemonia persa.- Els grecs d'Àsia Menor i les seves relacions -
amb la Grècia continental.- L'enfrontament a través de les guerres mèdi-
ques: els resultats.

14. El s.V. a Grècia.- L'evolució de les ciutats gregues.- Anàlisi de -
la democràcia grega.- L'ascensió d'Atenes.- Els antagonismes i rivali-
tats hegemòniques: la guerra del Peloponès.

15. Panorama del món grec en el s.I V.- La crisi de les hegemonies gre-
gues.- El fracàs d'Esparta i el declinat de forces: Tebes i Atenes.- Cap
a la transformació de la "polis" grega.

16. Alexandre i el seu significat: els canvis en el món antic.- Macedò-
nia i el seu imperialisme.- Les noves orientacions i repartició del --
món antic: l'helenisme.- Significació del mateix.- Les transformacions
econòmiques i socials.

17. El Mediterrani des de el s.VI al IV a.C.- El concepte de les colo-
nitzacions cap a Occident.- Els nuclis motrius.- La cultura hel·lenística.- La

potenciació del Mediterrani Central.- Fenícia i grecs a Occident.

18. El món itàlic fins el naixement de Roma.- Els pobles històrics i
lìcs.- Els etruscs i la seva problemàtica.- Anàlisi de la civilització
etrusca: la seva aportació històrica.

ROMA I EL SEU SIGNIFICAT

19. Etapes en l'història de Roma.- Metodologia, anàlisi i significat
del món romà.- Periodització de l'història romana.

20. Orígens i formació de Roma.- Els orígens de Roma: llegenda i real-
tat en la seva naixença.- La formació del nacionalisme romà i la cons-
olidació dins del marc itàlic.- La República romana: patricis i plebeus
i els seus enfrontaments.

21. La lluita de Roma per l'hegemonia en el Mediterrani central.- La
política romana enfront dels interessos de Cartago.- Anàlisi de la soci-
tat i economia cartaginesa.- L'esclatament de les hostilitats: seqüèn-
cia de les guerres púniques.- Les conseqüències.

22. El Mediterrani occidental i la seva incorporació a Roma.- Els po-
bles preromans de la península Ibèrica.- Les diverses àrees.- Nivell
sociocultural, polític i econòmic dels pobles indígenes peninsulars.-
Les influències colonials.- L'impacte romà.

23. L'intervenció romana cap a Orient.- El triomf de les directrius i
perialistes a Roma.- Fases de les federacions, pacificacions i conquestes
romanes a Orient.- Els resultats de la política d'annexions.

24. Les lluites socials a Roma i el seu desenvolupament.- Anàlisi de
la societat romana republicana.- L'evolució del sistema econòmic.- L'
evolució del senat i el fracàs de les reivindicacions del Gracs.

25. Les guerres civils: la crisi de la República.- L'evolució política
social i econòmica al llarg del s.I a C.- Cap al poder personal.- Les
dictadures de Mari i Sil·la.- Del primer triumvirat a la política cesar-
riana.

26. August i la formació de l'Imperi.- Les transformacions del món Ro-

má. L'organització interna.- Política externa.- Cap a la creació d'un -
"ordre nou".- La feblesa del sistema.

27. L'Alt Imperi i la seva evolució.- Els resultats de la "pax romana":
l'explotació del món antic.- La successió d'August fins el s.II d.C.-
L'organització de l'Imperi.- Problemàtica planejada.

28. L'Imperi romà fins la crisi del s.III.- Societat i economia romanes.
La crisi de l'ordre social romà.- El desgast de l'administració.- L'al-
ternativa del poder militar.- Les pressions externes.

29. El Baix Imperi i la crisi de Roma.- Els intents d'estabilització de
Dioclecia.- Els problemes interns.- Els problemes externs.- El fracàs -
del Baix Imperi: causes i conseqüències.- Cap a la formació del món me-
dieval.- El llegat de Roma.

30. Problemes a l'entorn de la romanització.- L'impacte romà en el món
indígena.- Anàlisi de la ciutat romana a Orient i Occident i els seus -
resultats.

BIBLIOGRAFIA D'HISTORIA ANTIGA

- General i Lectures:

- J. DELORME: Les grandes dates de l'antiquité, Paris.PUF, col. que -
sais-je?

- P.PETIT: Guide de l'étudiant en histoire ancienne, Paris, PUF

- CH.G.STARR: Historia del Mundo Antiguo, Madrid Akal.

- P.PETIT: Historia de la Antigüedad. Barcelona, Labor.

- HISTORIA DE LA HUMANIDAD. Desarrollo científico y cultural:

T.I. HAWKES-WOOLEY: Prehistoria y comienzos de la civilización.

T.II PARETTI: El mundo antiguo, Buenos Aires, ed. Sudamericana.

- POLANYI ET ALTRI: Comercio y mercado de los imperios antiguos. Labor
Univ.

- M.I. FINLEY: Aspectos de la Antigüedad, Barcelona, Ariel.

- M.I. FINLEY, : La economía de la antigüedad; ed. FCB.

-J.PH.LEVY, L'économie antique, PUF, col. Que sais-je?.

-J. PIRENNE, Civilizaciones antiguas, Barcelona, Caralt, ed.

-B. FARRINGTON: La civilización de Grecia y Roma, Buenos Aires, ed.s.X

-C.MOSSE: Le travail en Grèce et a Rome, PUF, col. Que sais je?.

- Colección siglo XXI.

Atlas históricos: BENGSTON, WESTERMANS, DELAPORTE...

ORIENT

-G. Childe: El nacimiento de las civilizaciones orientales, Barcelona, -
Península.

- GARELLI y NIKIPROVETSKI: El próximo Oriente asiático 2 vols. Barcelo
na, col. Nueva Clfo, ed. Labor.

- J. PIRENNE: Hª de la civilización del Antiguo Egipto, Barcelona, Exi-
to, 3 vols.

- J. WILSON: La cultura egipcia. FCB, nº 88.

- A. PARROT: Sumer, Madrid, Aguilar.

- A. PARROT: Asur, Madrid, Aguilar.

- J. PRITCHARD: La sabiduría del Antiguo Oriente. Barcelona, Garriga.

- D. Harden: Los fenicios, Barcelona, Aymá.

- S. MOSCATI: Las antiguas civilizaciones semíticas. Barcelona, Garriga

GRECIA

- M.I. FINLEY: El mundo de Odiseo, FCB.

- M.I. FINLEY: Los griegos de la Antigüedad, Barcelona, Nueva Labor.

- V. Struve: Hª de la Grecia Antigua, Madrid, AKAL.

- W.G. FORREST: La democracia griega, Madrid, Sundarraza.

- J. BOARDMAN: Los griegos en ultramar, Madrid, Alianza Universidad.

- F. BOURRIOT: El trabajo en el mundo helénico, Barcelona, Grijalbo.

- C. MOSSE et altri.: Clases y luchas de clases en la Grecia Antigua.

- P. PETIT: La civilisation hellénistique, Paris, PUF, col. Que sais-je?.
- M. ROSTOVITZ: Historia social y económica del mundo helenístico, Es pasa Calpe.

MÓN ROMA

- M. PALLOTINO: Etruscología, Buenos Aires, Eudeba.
- R. BLOCH: Los orígenes de Roma, Barcelona, Argos.
- R. COMBES: La República en Roma, Madrid, EDAF.
- P.A. BRUNT: Conflictos sociales en la República romana, Buenos Aires, Eudeba.
- M. ROSTOVITZ: Roma, Buenos Aires, Eudeba.
- S.I. KOVALTOV: Historia de Roma, Madrid, Akal, 2 vols.
- P. GRIMAL: La civilización romana, Barcelona, ed. Juventud.
- L. HOMO: El imperio romano, Madrid, Espasa-Calpe.
- M. ROSTOVITZ: Historia social y económica del Imperio romano, Madrid, Espasa Calpe.
- Colección Nueva Clío de ed. Labor: REUNSON, Roma y el Mediterráneo Occidental..., PETIT, La paz romana, y REUNSON, La crisis del Imperio romano.
- M. BLOCH, et altri.: La transición del esclavismo al feudalismo, Akal.
- A. GARCIA Y BELLIDO et altri.: Conflictos y estructuras sociales en la Hispania antigua, Akal.
- M. TARRADELL et altri.: Estudios de economía antigua de la P. Ibérica, Ed. Vicena-Vices.
- A. CABO-M. VIGIL: Historia de España Alfoquara I: Edad Antigua, Alianza.

(acuesta bibliografía es completara al llora del curs)